

Løsninger på højt pres med spillermarkering

En sammenligning mellem Barcelona og FC Nordsjælland

Projektopgave, A-licens 2025

af Katrine Søberg Grib

Indholdsfortegnelse

Introduktion.....	3
Definitioner og metode.....	4
Spillermarkering	4
Højt pres.....	4
De forskellige rum på banen	4
Den succesfulde løsning på højt pres med spillermarkering.....	5
Udvælgelse af data	6
Analyse.....	7
Datamængde.....	7
Hvad kendetegner succesfulde de situationer?	7
Udfordringer mht. at spille i små områder.....	9
Udfordringer mht. at udnytte det tomme mellemrum	10
Truslen om at slå bolden i bagrummet.....	13
Forskellige i intentionen med det opbyggende spil	13
Perspektivering.....	13
U19 kvindeligaen som færdighedsudviklende?	13
Ønskede tilpasning i træningspraksis	16
Konklusion.....	18

Introduktion

Spillermarkering har i de seneste tre slutrunder for kvindelandshold været en tydelig tendens, og flere af de mest succesfulde klubhold arbejder målrettet med denne presstrategi. Et godt eksempel er FC Barcelona, der vandt Women's Champions League i både 22/23- og 23/24-sæsonen. Ifølge UEFA's tekniske rapport fra EM 2022 har kvindefodbolden generelt udviklet sig i retning af et højere og mere aggressivt pres. I dag ser man oftere hold, der presser højt på modstanderens banchalvdel i stedet for at falde ned i en lav blok. Derudover er antallet af højintense presaktioner steget markant (bilag 1: UEFA, 2022:43). UEFA anbefaler direkte, at man træner højt pres med spillermarkering i Champions League-rapporten fra 2024 (bilag 2: UEFA, 2024:56).

Den nuværende trend med højt pres og spillermarkering er altså ikke tilfældig, men resultatet af en længere udvikling i kvindefodbolden. Jeg synes, det er interessant, at denne form for pres ser ud til at være mere udbredt og effektiv i kvindefodbold end i herrefodbold. Efter en samtale med Johanna Rasmussen, assistenttræner for kvindelandsholdet, virker det også realistisk, at denne presform vil blive endnu mere almindelig i fremtiden. Det skyldes både dens enkelhed og den lavere risiko for at blive straffet med lange bolde over presset – ganske enkelt fordi færre kvindelige spillere har den fysiske styrke til at slå en præcis bold direkte hen over presset (bilag 3).

I min rolle som assistenttræner for et ældre akademihold på pigesiden i FC Nordsjælland arbejder jeg selv med temaet "at finde løsninger mod højt pres med spillermarkering" som et led i vores periodisering, og det er en presstrategi, vi møder jævnligt i kampe i løbet af sæsonen. I takt med at denne type pres bliver mere udbredt, finder jeg det relevant at undersøge, hvordan det boldbesiddende hold bedst kan løse det. Jeg har derfor valgt at sammenligne FC Nordsjællands A-ligahold (fremover FCN) samt FC Barcelonas kvinder (fremover FCB). På den måde kan jeg undersøge, om der findes fælles mønstre på tværs af spillestil og niveauer. Igennem min opgave ønsker jeg derfor at besvære følgende problemformulering:

Hvordan og med hvilken succes løser FC Barcelona og FC Nordsjællands kvindehold højt pres med spillermarkering?

Definitioner og metode

Spillermarkering

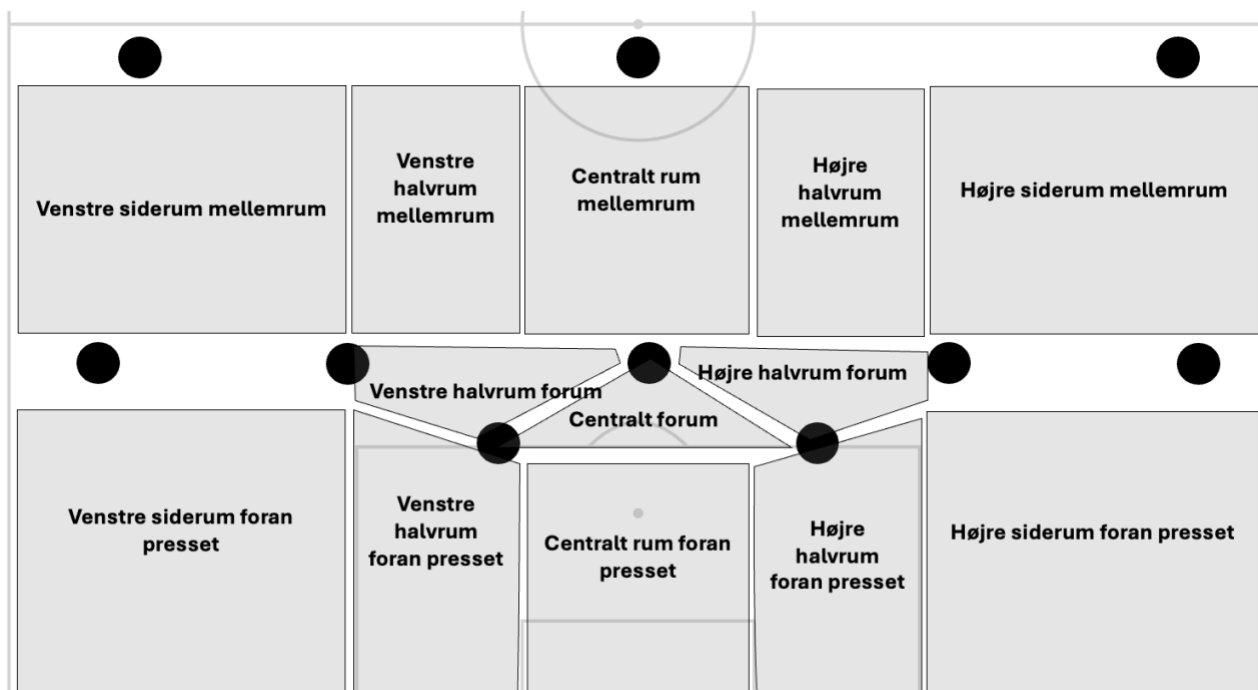
I FCN ønsker man at løse spillermarkering ved at udnytte, at man kan flytte modstander, som man ønsker det, da de følger ens løb. Det er altså et definerende træk ved spillermarkering, at hver defensiv spiller har ansvaret for at markere én spiller fra det boldbesiddende hold. Yderligere arbejdes der med på forskellig vis af udnytte de frie rum, som man får skabt ved at løbe bestemte steder hen på banen. Jeg vælger i min opgave at følge denne forståelse af spillermarkering og udelukkende kigge på situationer, hvor presholdet er villige til at spille i ligetal i bagkæden. Dermed fravælger jeg mange høje pressituationer, hvor presspillerne starter på mellemhånd mellem to spillere, men hvor man ved at sideforskyde ender med at dække 1v1 på alle de offensive spillere i et givent område. Jeg vælger ikke at tage disse situationer med, da presholdet her ikke i samme grad følger de offensive spilleres løb, hvorfor løsningsstrategier bliver nogle andre.

Højt pres

Jeg forstår højt pres som et kollektivt pres på modstandernes egen tredjedel, hvor man lægger pres på boldholderen eller som et kollektivt pres, hvor man starter højt i banen. I sidstnævnte behøver man ikke nødvendigvis lægge pres på boldholderen, men kan afvente et givent signal. Før jeg betragter presset som højt, skal man være villig til at åbne nogle rum tættere på det defensive holds eget mål ved at gå op på modstanderens tredjedel af banen. Jeg ser målspark og frispark i eget målfelt som en særlig mulighed for at gå i et højt pres, da man har en standartsituation, som kan være nemmere at planlægge og lægge presstrategier for.

De forskellige rum på banen

I min analyse inddeler jeg fodboldbanen i forskellige rum. Horisontalt arbejder jeg med fem forskellige, objektive rum; venstre og højre siderum, venstre og højre halvrum og det centrale rum. Vertikalt arbejder jeg med dynamiske rum, alt efter hvor modstanderne står. Dels er der et rum foran presset, et forrum mellem deres centrale midtbanespillere og en mellemrum mellem deres bagkæde og midtbanespillerne. Dertil kommer bagrummet, som er bag deres bagklæde.

Figur 1: illustration af rum på banen ud fra min definition

Den succesfulde løsning på højt pres med spillermarkering

Den ultimative succes for det boldbesiddende hold i opbygning vil naturligvis være at spille forbi presset og op til modstandernes felt med en evt. scoring. Derfor ser jeg det som en succes for det opbyggende hold, hvis dette sker. Dog anvender det defensive hold som oftest forskellige strategier i deres høje erobringsspil og i deres lavere forsvarsspil. Derfor argumenterer jeg for, at det opbyggende hold godt isoleret set kan løse opbygningsspillet imod det høje erobringsspil uden nødvendigvis at komme frem til et mål eller at komme ind i modstandernes felt. Derfor vælger jeg også at opfatte det som en succes, hvis det boldbesiddende hold kommer over midten. Dette succeskriterie har den fordel, at det er et objektive kriterie, som man kan se med sit blotte øje uden behov for adgang til specielle IT-programmer eller databaser. Yderligere opfatter jeg det også som en succes, hvis det opbyggende hold modtager bolden bag det første pres og har plads og tid til at blive retvendt. Dette skyldes, at vi i FCN i opbygningsspillet arbejder med at komme i positioner, der gør at vi kan accelerere spillet fra en opbyggende fase til en fase længere fremme på modstandernes banehalvdel. Hvor meget tid og plads spiller x skal have, før hun kan føre spillet videre til den næste fase, er ikke nødvendigvis det samme som spiller y. Derfor er vurderingen af dette succeskriterie subjektivt. Mine kriterier for succes er illustreret i modellen nedenfor.

Figur 2: definitioner af succes (kriterie 1 er subjektivt, mens 2 og 3 er objektive)

Der er ikke nødvendigvis en rækkefølge på mine succeskriterier, og man kan således godt komme frem til boldbesiddelse på modstandernes banehalvdel, uden at have fundet en spiller med tid og plads til at blive retvendt. Dog forventer jeg, at der vil komme flest successituationer ud fra kriterie 1, dernæst 2 og færrest klip med situation 3. Samtidig er mine kategorier ikke gensidigt udelukkende, hvorfor en situation godt kan leve op til flere succeskriterier.

Udvælgelse af data

Jeg har valgt at sammenligne FCN's A-liga og FCB's kvinder, da jeg vurderer, at de to klubbers spillestyle bygger en intention om at være i boldbesiddelse og skabe kontrol med bolden. Samtidig giver det mig en mulighed for at sammenligne et af verdens bedste fodboldhold med et tophold i en dansk kontekst, hvorved jeg kan undersøge, om der er markante forskelle i de løsninger, som man benytter sig af mod spillermarkering, samt hvor succesfulde man er i at benytte sig af disse løsninger.

Min primære analyse vil være baseret på videoklips fra de to klubbers førstehold, men jeg inkluderer også perspektiver fra FCN U19 kvinder, hvor jeg selv er træner samt FCB's U19 hold. Inkluderingen af mit eget U19 hold giver en klar kobling til min egen hverdag, således at fundene fra min opgave kan være med til at informere mig i, hvilke færdigheder vi som akademi skal være endnu bedre til at give spillerne. Yderligere har jeg besøgt FC Barcelona, hvor jeg bl.a. så deres U19 kvinder træne netop løsninger på dette pres. Her interviewede jeg deres chefræner og analytiker om strategier og praksis med at træne spillerne i at kunne løse spillermarkering. Dette giver mig en unik mulighed for at kunne se nærmere på, hvilke faktorer vi fortsat skal prioritere at arbejde med for at give vores akademispillere de bedste forudsætninger for at nærme sig et internationalt topniveau. Jeg har i alt 89 klip fra FCN A-liga, 31 klip fra FCB og 15 klip fra FCN U19. Succesraten for de forskellige hold er illustreret i figur 8.

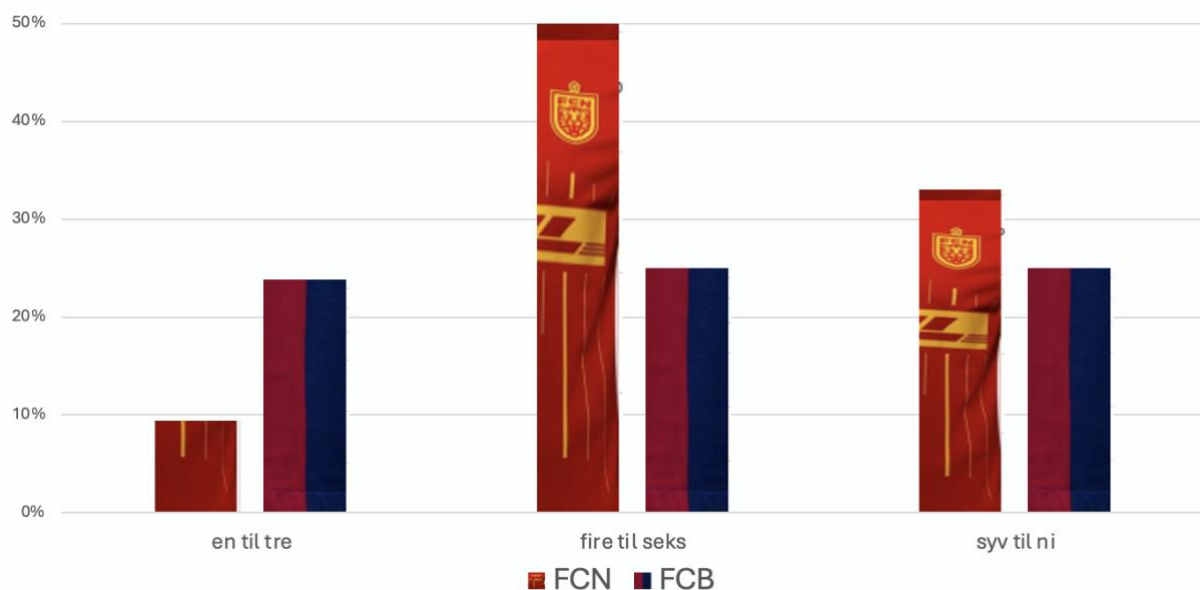
Analyse

Datamængde

Indledningsvist kan det siges, at det generelt er svært for begge seniorhold at løse denne form for pres, hvilket resulterer i, at man i omkring 80% af alle situationer hverken finder en retvendt upresset medspiller eller kommer over midten. Når modstanderne følger deres direkte markeringer, vælger både FCN's kvinder og FCB's kvinder at starte med alle tre midtbanespillere helt nede omkring målfeltet. Dog vælger FCB ofte kun at have to spillere fremme på sidste linje, ved eksempelvis at lade en kant søge kort eller lade en angriber søge kort. Den lave succesrate betyder, at følgende analyse af de succesfulde situationer er baseret på relativt færre klips end opgavens senere afsnit, hvor jeg dykker ned i de mindre succesfulde situationer. Jeg vælger alligevel at dykke ned i de succesfulde situationer for at undersøge, om der er nogle tendenser ift. hvilke værktøjer de to hold bruger, samt om der er forskel på, hvilken form for succes de får skabt.

Hvad kendetegner succesfulde de situationer?

Hvis jeg ser på, hvor mange pasninger de to hold skal bruge, før de skaber en succesfuld situation, lader det til, at FCN skal bruge flere pasninger end FCB. FCB er omtrent lige succesfuld, uanset om de bruger 1-3, 4-6 eller 7-9 pasninger. Derimod er der en væsentlig forskel for FCN ift. om de har 1-3 versus 4-6 pasninger. Dette indikerer for mig, at FCN er særligt sårbar de første par pasninger, og at momentet omkring en standard situation er særligt svær for FCN.

Figur 3: andel af succesfulde situationer ud fra antal pasninger

En løsning på den høje spillermarkering er at spille en lang pasning over det høje pres frem mod de to til tre høje punkter. Denne bruges i 35% af de succesfulde tilfælde for FCN og 33% for FCB. Der er dog stor forskel på, hvilken form for succes, som de to hold får skabt. Når FCB succesfuldt får løst det høje pres ved at spille en lang bold til sidste linje, kommer de i alle situationer ind i modstandernes felt. Når FCN succesfuldt løser presset ved at spille til sidste linje, kommer man kun ind i modstandernes felt i halvdelen af tilfældene. Så selvom de to hold bruger denne løsning i ca. 1/3 af de analyserede succesfulde situationer, er FCB klart bedre til at skabe progression i spillet og komme frem til chancer. Her kan jeg fremhæve to væsentlige forskelle mellem holdene. Først og fremmest formår FCB's spillere på sidste linje at fastholde bolden 1v1 under pres¹. FCN er mindre skarpe her, hvorfor bolden går ud af spil, eller man mister bolden på modstandernes halvdel, inden man kommer til indlæg. I nogle af de tilfælde, hvor FCN lykkedes med at vinde sin 1v1 på sidste linje og dernæst komme ind i modstandernes felt, havde man drenge med i kampen, og det var drengespillerne, der vandt 1v1 på sidste linje. For det andet kommer pasningen til sidste linje hos FCB enten fra keeperen eller en stopper i eget felt, hvor modstanderne er meget investeret i sit høje pres og tillader at åbne store rum længere fremme på banen for Barcelona. Dette er FCB's midtbane dygtige til at udnytte, idet de hurtigere kommer frem i støtte til spillerne på sidste linje, og man udnytter altså de åbne rum, før de lukker. FCN er langsommere til at komme i støtte, og derfor når modstanderne at organisere sig².

En anden anvendt strategi er at udnytte de mange spillere tæt på bolden samt det tomme mellemrum ved at kombinere kort for derefter at have en spiller til at træde op i mellemrummet. I 25%³ af de succesfulde situationer kombinerer FCN kort for derefter at have en midtbanespiller eller back til at søge frem i mellemrummet. FCB gør det samme, dog i 33% af de succesfulde tilfælde. Hvis jeg sammenligner de to ovenstående løsninger, som er de mest anvendte, kan det fremhæves, der er forskel på, hvilken form for succes de skaber. Når holdene kombinerer kort og har en spiller til at søge frem i mellemrummet, lykkes man oftest med at finde en retvendt spiller bag presset samt at komme over midten. Når holdene spiller langt, lykkes det oftere at komme over midten og ind i modstandernes felt.

¹ Klip 15, 21 & 26

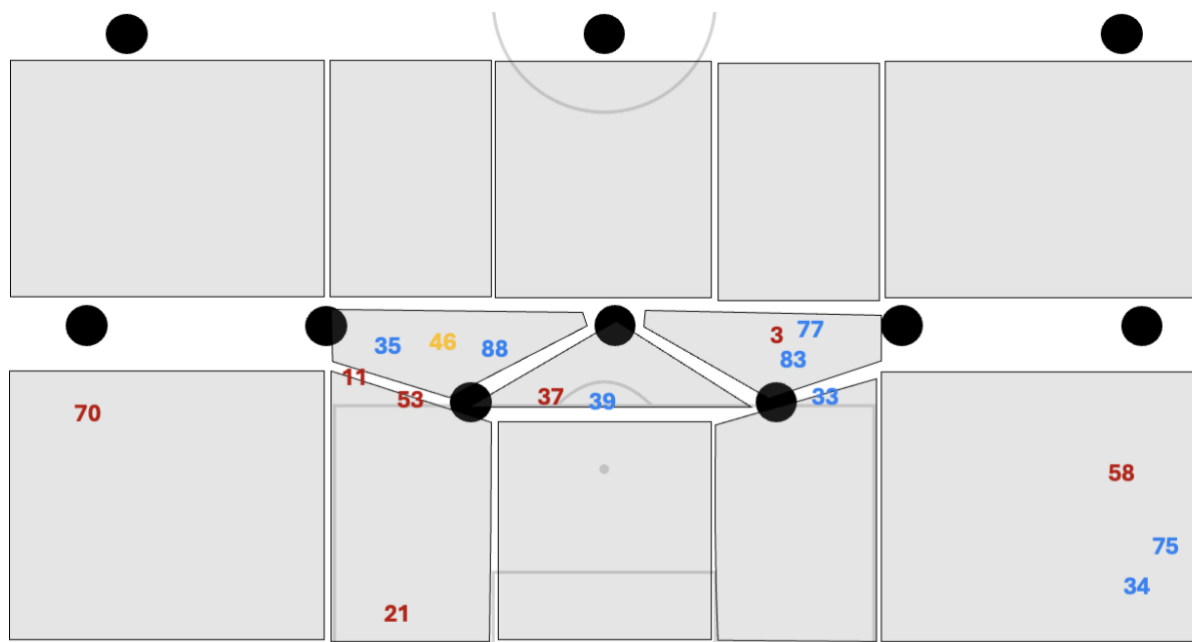
² Sammenlign f.eks. midtbanespillerens ageren i klip 71 fra FCN og klip 21 og 22 fra FCB

³ Klip 14, 56, 64, 65 & 66

Udfordringer mht. at spille i små områder

En meget fremtrædende forskel mellem FCN og FCB ses, når jeg ser nærmere på håndteringen af at spille i små områder. Jeg beskrev i ovenstående afsnit, at FCN i 25% af sine succesfulde situationer kombinerer kort for derefter at lykkes med at komme over midten. Dog skal dette ses i relation til, at de taber bolden 16 gange ved at kombinere kort. Til sammenligning taber FCB bolden én gang i disse rum. Dvs. at FCN mister bolden i disse rum tre gange, før de skaber én succes.

Udfordringerne skyldes bl.a., at man har svært ved at spille på den korrekte fod. Dette er særligt fremtrædende, hvis medspilleren er i bevægelse, og pasningen havner enten foran eller bag medspilleren. En anden udfordring kan være at scanne, hvor presset kommer fra og tage en hensigtsmæssig førsteberøring ud fra dette. Boldholderen har også svært ved at levere en høj kvalitetspasning, hvis hun er under pres. FCN stiller mange spillere tæt på boldholderen, og hvis man ønsker at kunne skabe et mellemrum med plads længere fremme på banen, er det nødvendigt også at kunne true med at kombinere kort - ellers har modstanderne ikke noget incitament til at investere og træde op i det høje pres. Derfor er det afgørende, at ens spillere har kompetencerne til at kunne kombinere på små områder og under pres.

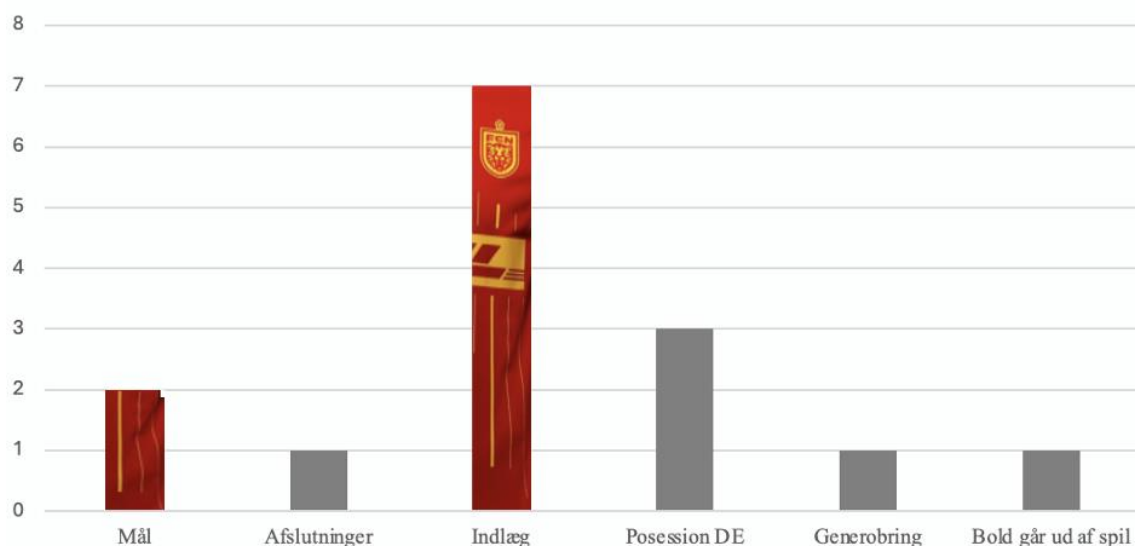

Figur 4: # placeret ved boldtab i forrum eller foran presset og hvad det skyldes og angiver et givent nr. på et klip

- # Dårlig førsteberøring under pres
- # Dårlig pasning fra spiller under pres
- # Spiller dribler og kan ikke stå imod pres

En anden fordel ved at have mange spillere tæt på boldholderen, kommer til sin ret, hvis man mister bold; her har man mange spillere tæt på, der kan lave et aggressivt genpres. Jeg har set nærmere de 16 tilfælde, hvor FCN taber bolden i forrummet og foran presset, og muligheden for genpres

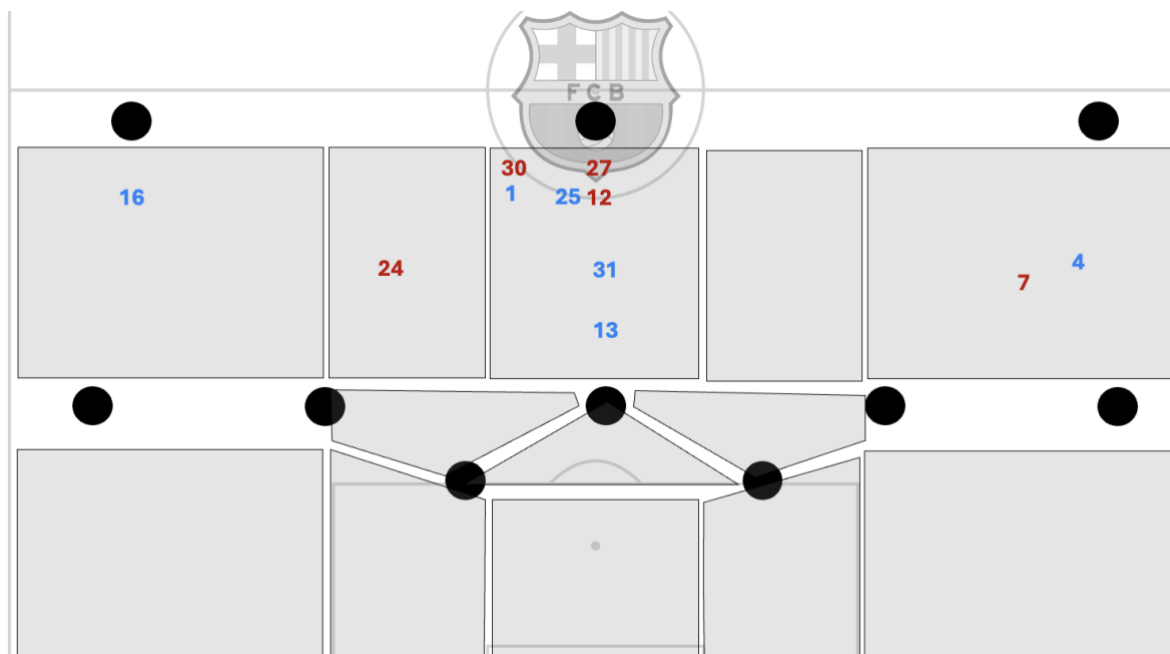
kommer meget lidt frem her – i stedet lykkes modstanderne med at score to gange og komme til hele syv indlæg (hvoraf få dog bliver til afslutninger). Figuren nedenfor illustrerer, hvad der sker i de 16 situationer efter boldtab.

Figur 5: FCN boldtab i forrum og foran presset og hvad de fører til

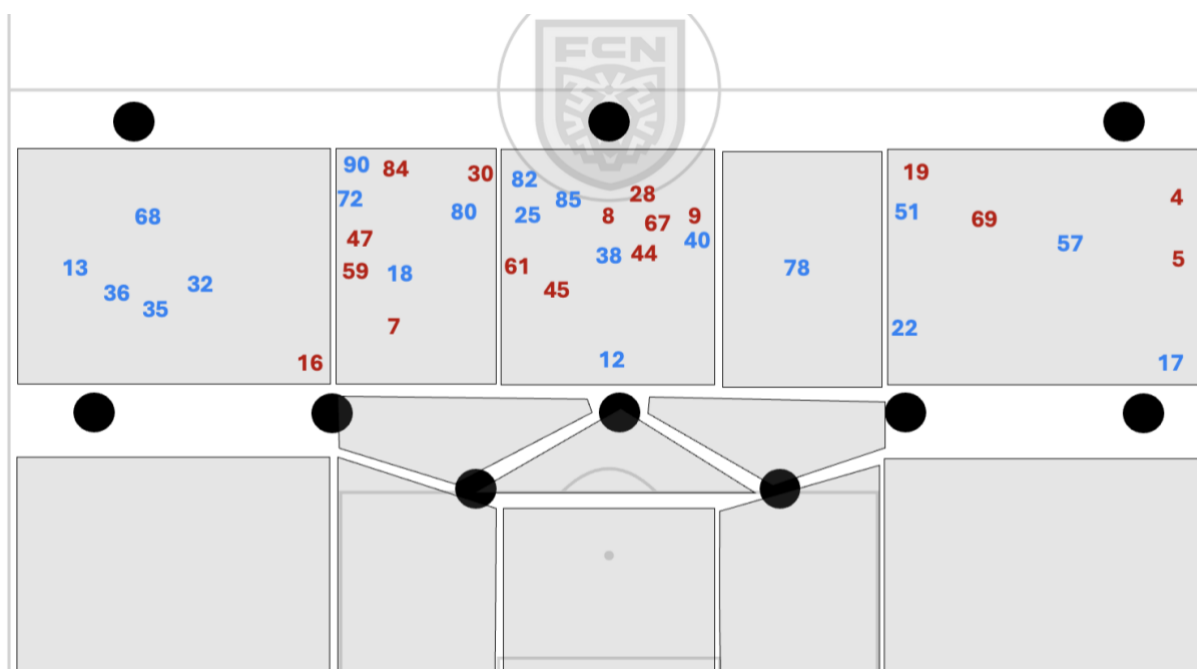
Udfordringer mht. at udnytte det tomme mellemrum

Begge hold lykkes med at skabe store, tomme mellemrum, når de møder modstandere, der anvender højt pres med spillermarkering. I alt anvender FCN mellemrummet i 75% af alle de analyserede situationer fordelt på 17 succesfulde situationer samt i 49 situationer, hvor FCN ikke lykkedes. Det betyder igen, at FCN mislykkes omkring tre gange i mellemrummet, før de får skabt en succesfuld situation. FCB spiller i mellemrummet i 50% af alle situationer, og de mislykkes kun to gange, før de får skabt en succesfuld situation. Jeg har væsentlig færre situationer for FCB, hvorfor det er svært at tale om en tendens ift. hvad der sker i mellemrummet hos dem. Nedenstående tabel viser, hvordan boldtabene fordeler sig, når FCB sparker lange bolde til mellemrummet. Sammenligningen med FCB er dog alligevel relevant, fordi det nuancerer min forståelse af udfordringerne hos FCN.

Figur 6: FCB boldtab i mellemrum (rødt tal er ved en duel, mens blåt tal er en brudt pasning)

Begge hold kommer hovedsageligt op i mellemrummet ved at sparke lange bolde til spillere fra sidste linje, der falder ned for at modtage bolden fejlvendt. For FCN er der to typiske billeder ved disse situationer; enten spilles der langt til en fejlvendt 9'er eller til en kant, der søger imod bolden. Fordelingen af mistede bolde i mellemrummet ved lange bolde op til mellemrummet ses på nedenstående figur.

Figur 7: FCN boldtab i mellemrum (rødt tal er ved en duel, mens blåt tal er en brudt pasning)

FCN har flere problemer, der medvirker til deres manglende succes ved at anvende mellemrummet. For det første bevæger modtageren af pasningen sig næsten aldrig ind i rummet, hvor hun modtager bolden, før pasningen er lavet af keeperen eller en stopper. Det betyder, at boldmodtageren på nærmest intet tidspunkt får givet sig selv tid og plads, før hun kommer under hårdt pres af sin direkte modstander⁴. Jeg ser altså en stor udfordring mht. timing i modløb fra medspillere. Mine klips af FCB er tv-billeder, der er zoomet ind, og jeg har derfor svært ved at se, præcist hvornår spillerne på sidste linje starter deres løb. Dog kan jeg se, at når de modtager den, er de oftest meget tæt markerede og under pres. Dette indikerer, at der kan være samme udfordringer mht. timing i modløb. Klip 1, 7, 12, 27 er eksempler på dette.

En anden forskel mellem de hold ses, ift. om det er nødvendigt at sætte medspillere op til at modtage bolden uden pres, eller om man kan håndtere at modtage den under hårdt pres. For FCN's vedkommende spiller man stort set aldrig på et touch til eksempelvis en tredje person, der løber i rum. Rummet kan f.eks. være under den fejlvendte spiller til et aflæg eller direkte i bagrum. På FCN's 49 situationer, hvor en medspiller modtager en lang pasning op i mellemrummet, har jeg kun set spillerne på FCN's sidste linje forsøge at spille på ét touch i tre situationer⁵. I langt de fleste tilfælde modtager medspilleren pasningen fejlvendt, hvorfor det kun bliver muligt at spille på et touch ved at lægge af. Her er det en udfordring, at medspillere, der startede tæt på bolden, ikke bevæger sig op i støtte til den fejlvendte kant eller angriber. I de tilfælde, hvor boldmodtageren er mere sidevendt, og dermed har bedre betingelser for både at lægge af og spille fremad på et touch, er der ikke noget løb fra en tredje spiller. Der er også flere situationer hos FCN, hvor brede punkter søger horisontalt ind i banen for at modtage bolden. I fem situationer modtager denne spiller bolden, og i ni tilfælde tages løbet, men hun får ikke bolden⁶. Disse horisontale bevægelser gør det væsentligt nemmere at have mulighed for at spille fremad på ét touch, selvom hun er under hårdt pres, fordi hun har en sidevendt bodyshape. Dette sker dog kun succesfuld i ét tilfælde ud af 14 mulige, bl.a. pga. dårligt udførte pasninger. FCB har ikke samme horisontale bevægelser, men anvender i stedet bagrummet.

⁴ Klip 1, 9, 10, 25, 40, 44, 45, 47, 67 & 85

⁵ Klip 22, 44 & 63

⁶ Klip 1, 5, 6, 17, 63, 67, 71, 74, 78, 79, 80, 81, 84, 86, 87 & 90

Truslen om at slå bolden i bagrummet

FCN's spillere på sidste linje indikerer i flere tilfælde, at de ønsker bolden i bagrummet, men dette sker på intet tidspunkt⁷. Derimod kan FCB's keeper sparke længere, hvorfor de kan anvende bagrummet. Det er tydeligt, at Barca både ønsker at true bagrummet, og bruge bagrummet til at undgå boldtab i farlige områder tæt på eget mål. Dermed tjener bagrummet for FCB samme funktion, som mellemrummet i flere situationer tjener for FCN. Forskellen er dog naturligvis, at modstanderne bliver mindre farlige imod FCB, idet de ofte vil have alle 11 spillere mellem bolden og målet, mens et boldtab i mellemrummet for FCN resulterer i 7-8 spillere bag bolden.

Keepernes pasningsfærdigheder er således en væsentlig begrænsning for FCN, og tildels også i FCB, idet deres keeper godt nok kan slå bolden i bagrummet, men også kun lige præcis. Barcelona ville kunne være endnu farligere, hvis deres keeper i endnu højere grad kunne slå bolden i bagrum og sætte deres dygtige individualister op til en 1v1.

Forskellige i intentionen med det opbyggende spil

Det kan være svært at vurdere, hvorvidt de to hold har forskellige intentioner i opbygningsspillet, eller om der er tale om forskel på kvalitet i udførelsen. Der kunne være tegn på divergerende principper, hvis man ser på, hvor villige de to hold er til at sparke lange bolde til duel. FCB sparker lange bolde til sidste linje i halvdelen af alle situationer for derefter at tage duellen om andenboldene og udnytte den ubalance, der evt. kan forekomme ved en omstilling på en omstilling. Jeg ser her klart en tendens i, at de er mere villige til dette end FCN. FCB har relativ stor succes ved denne strategi, idet de generobrer bolden i 50% af alle situationer, hvor de sparker lange bolde til sidste linje. FCN derimod generobrer kun bolden i 25% af alle disse situationer. Dette indikerer for mig, at man i FCN er mere fikserede på at bevare boldbesiddelse, og mindre fokuserede på omstillingen som en offensiv mulighed. I FCB er man derimod relativt mere fokuserede på at skabe progression i spillet og komme til afslutning – og dette kan godt ske via et boldtab og en omstilling.

Perspektivering

U19 kvindeligaen som færdighedsudviklende?

Mit eget U19 hold møder både det høje pres med spillermarkering ved målspark og i frit spil. Her ser jeg på seniorniveau, at mange hold vælger at have forskellige presstrategier, og at de er hurtigere

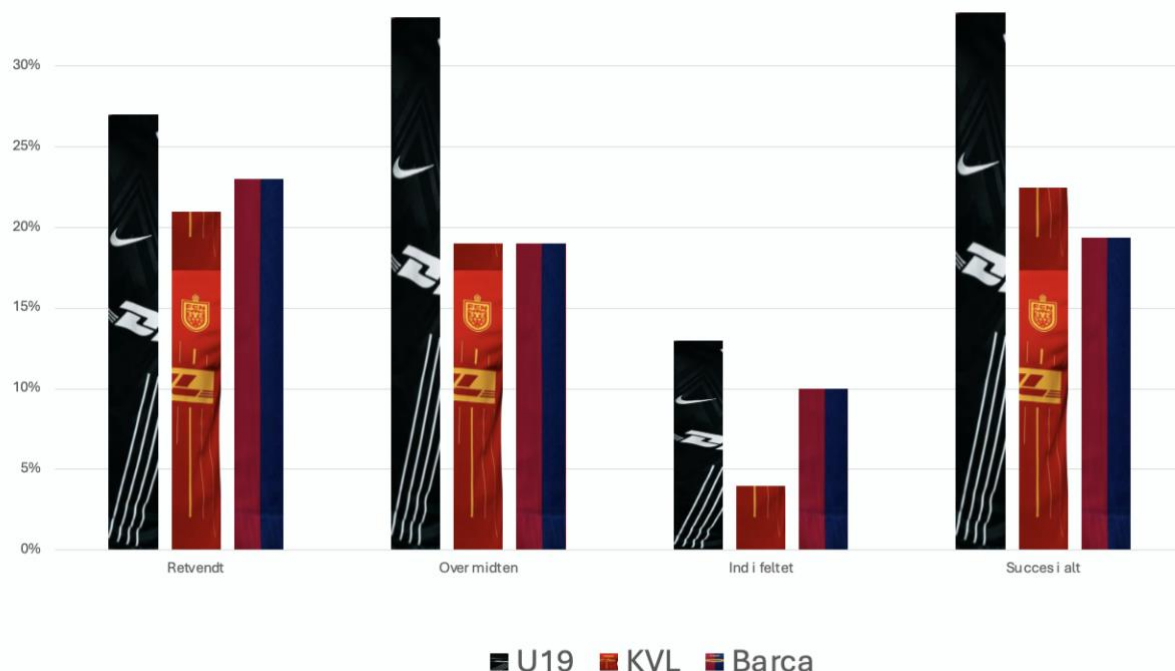
⁷ Klip 68 og 80

til at skifte fra spillermarkering til f.eks. en lav blok med zoneprincipper. Det betyder, at U19-pigerne både arbejder med løsninger i de meget lukkede situationer ved målspark, og det mere kaotiske spil i frit spil. Ved de lukkede situationer er der helt naturligt mange ligheder med FCN's seniorkvinder, og den største forskel ses i det frie spil i situationer lige efter et målspark. Her kan FCN's seniorkvinder fastholde sin formation, oftest i 2-5-3, der står lige så skarpt som ved målsparkeens igangsættelse. Hos U19 bliver formationen mere flydende og mere kaotisk. Samtidig har U19 langt flere rotationer og bevægelser samtidig, der også medvirker til, at 2-5-3 formationen til dels forsvinder. De mange rotationer og løb betyder dog, at man modsat FCN's kvindehold, ikke har udfordringer ift. at løb først begynder efter pasningen er spillet.

Tekniske fejl er den primære årsag bag mislykkede situationer hos U19 holdet. Ellers er en væsentlig forskel sammenlignet med begge seniorhold, at man på U19 kan have en falsk tryghed i keeperen som +1. Her ser jeg en klar tendens til at man på U19 udnytte sit overtal og ofte kan spille bolden tilbage til en upresset spiller. Men der kan man mangle løbene frem i det tomme rum, hvorved boldholder eksempelvis kan spille frem med sin førsteberøring ved et flick, eller man kan spille på en tredjespiller, der er undervejs. I klip 2 bliver bolden lagt af på keeperen fire gange, og på intet tidspunkt søger en tredje spiller frem i det tomme rum. I klip 8 lægges der af på en stopper, men midtbanespilleren i den side løber ikke frem i det tomme rum tidsnok til, at man kan spille på hende som tredje spiller. I klip 13 søger en kantspiller imod, og der er rum til at lave et flick frem i banen, men løbene mangler til dette. Altså ser jeg, at man godt nok har mange rotationer og løb for at modtage bolden, men at der kan mangle aktion på aktion fra de spillere, der ikke modtog bolden i første omgang. Det numeriske overtal kan således give en falsk tryghed, der gør, at man spiller tilbage fremfor at komme fremad. Barcelonas kvinder er klart bedst til at anvende kombinationer med en tredjespiller, der løber frem i et rum. De bruger det bl.a. til at komme under modstandernes sidste linje, efter at have spillet forbi det første pres. FCN's kvinder bruger primært kombinationer på en tredjespiller til at finde en retvendt spiller i mellemrummet. Og som beskrevet er det ikke et værktøj, som U19 pigerne bruger mod spillermarkering.

Hvis jeg udelukkende sammenligner, hvor succesfulde mit eget U19 hold er ift. de to seniorhold, lader vi til at være bedre ud fra alle tre succeskriterier. Dette skal dog ses i lyset af, at jeg kun har analyseret 15 situationer med mit eget hold fra én kamp, mens jeg har set på 31 situationer hos FCB og 90 situationer hos FCN's seniorhold. Mine klips fra U19 kommer fra en kamp mod Brøndby IF, som blev vundet 5-1. Brøndby ligger efter 33% af ligakampene på tredjepladsen, og de er således en af de sværere modstandere, som vi møder. Samtidig var de i deres

startopstilling gennemsnitligt 18 måneder ældre end mit eget U19-hold. De havde således en væsentlig fysisk fordel hos Brøndby, der potentielt kunne komme til udtryk i det høje pres med spillermarkering. Alligevel er min vurdering, at U19-pigerne lykkedes relativt meget med at komme ud af det høje pres med spillermarkering, og sammenligningen med FCN's kvinder og Barca indikerer det samme.

Figur 8: andel af succesfulde situationer hos FCN U19 (15 klip i alt), FCN-seniorhold (89 klip i alt) og FCB-seniorhold (31 klip i alt)

Hvis man skal udvikle de færdigheder, der skal til for at blive endnu bedre til at løse disse situationer, kan det derfor være svært at se, at man i den nuværende U19-liga får et match, der er udfordrende nok. Chris Sergent, cheftreneren for FCN's A-liga, fremhæver i en samtale med mig, at dette er den væsentlig udfordring hos FC Nordsjælland på pigesiden; at vi som akademi ikke formår at give spillerne tilstrækkelige færdigheder, der gør dem i stand til at løse det høje pres med spillermarkering. Jeg har tidligere i opgaven fremhævet manglende færdigheder til at kunne spille pasninger, mens man er under pres, kunne tage en hensigtsmæssig førsteberøring, samt evner til at kunne modtage under pres og holde fast i bolden. Chris nævner alle disse færdigheder som værende mangelfulde, og fremhæver også evnen til at modtage under pres og vende 1v1 fejlvendt, samt evnen til at kunne slå forskellige typer pasninger op i mellemrummet, herunder både flicks og chips (bilag 7).

Jeg var på besøg hos FC Barcelona i foråret, hvor jeg interviewede deres U19 træner og analytiker om højt pres med spillermarkering. For dem var det en strategisk beslutning, at deres

ældste akademihold spiller i den anden bedste seniorrække i Spanien, da man ønsker at sikre en overmatching rent fysisk, der tvinger akademispillerne til at udvikle deres teknisk-taktiske færdigheder. Samtidig fortalte de mig, at alle andre akademihold er tilmeldt en turnering, hvor modstanderne er mindst et år ældre, og Barcelonas akademihold stiller udelukkende op mod modstandere på samme årgang til store internationale turneringer (bilag 4). Man arbejder derfor meget strategisk med at sætte de unge spillere i situationer, der udvikler dem mest muligt. Sidste sæson endte FCB's ældste akademihold på en 8. plads ud af 14 hold, hvilket indikerer en større udfordring, end man lykkedes med i turneringen hos FCN, der har vundet de sidste to års U19-liga og ligger nummer et på nuværende tidspunkt (bilag 5).

Ønskede tilpasning i træningspraksis

Min opgave har understreget, at de danske hold i sammenligning med internationale tophold mangler færdigheder til at kunne løse det høje pres med spillermarkering. Min opgave har understreget mange tekniske og relationelle færdigheder, som skal forbedres for at gøre vores spillere i stand til at lykkes oftere. Dels er der nogle tekniske færdigheder, herunder forskellige typer pasninger, der skal kunne laves under pres og pasninger til medspillere i bevægelse, og bedre kompetencer i 1v1 fejlvendte situationer. Dels er der nogle relationelle færdigheder, som at kunne udnytte en +1 situation til at komme frem på banen og at kunne spille på en tredjespiller, der bevæger sig op i et rum. Yderligere er der nogle færdigheder ift. at kunne omstille sig hurtigt fra at være i boldbesiddelse til at miste bolden og at agere hensigtsmæssigt derefter. Disse færdigheder bør naturligvis trænes aldersspecifikt, og jeg har derfor taget et kig på FCN's periodiseringer på de forskellige alderstrin for at se, om jeg kan komme med et forslag til en tilpasning, der kan optimere outputet af træningerne. De yngste hold i FCN (U13 og U14 piger) har ni træningspas på seks uger med et fokus på opbygningsspillet, mens de ældre hold (U16 og U19 piger) har otte træningspas med dette fokus. De yngste hold træner ud fra principper, mens de ældste hold træner ud fra situationer og formationer. På mit eget U19 hold betyder det, at vi skal træne opbygningsspil overfor højt pres med spillermarkering hver tredje uge.

Forslag 1: at træne færdigheder formelt OG funktionelt

For at kunne imødekomme de udfordringer, som jeg har set på seniorniveau, lader det til, at færdighedstræningen skal optimeres. Når vi skal planlægge færdighedstræning i FCN, er der flere overvejelser, som vi trænere skal tage hensyn til. Dels skal der være et højt antal gentagelser, høj

mental intensitet, instruktionsmomenter ud fra fokus og vi skal gøre os overvejelser om, hvor denne færdighed ville blive brugt mest på banen. På U13 og U14 skal der være fire blokke med færdighedstræning om ugen, mens dette kun skal ske to til tre gange på seks uger for U16 og U19 (bilag 8). Pigerne kommer på nuværende tidspunkt ind på akademiet i Farum som U13 spillere, hvilket er væsentligt senere, end hvad der sker ude i resten af Europa, og Barcelonas yngste pigehold er eksempelvis U11 (bilag 9). Ud fra dette er man nødt til både at have et højt antal gentagelser, men også at sikre en stor overførbarehed på færre træningstimer, således at pigerne kan anvende de rigtige værktøjer i de rette situationer. Med andre ord skal færdighederne trænes både formelt og funktionelt. Her ser jeg et stort udviklingspotentiale på pigesiden, idet vi træner visse færdigheder meget formelt, og spillerne kan derfor have sværere ved at genkende, at f.eks. et chip kan bruges i opbygningsspillet mod højt pres med spillermarkering, og ikke kun som en gennembrudsbold eller som et indlæg til bagerste stolpe. Chipbolde kan eksempelvis tænkes ind som starten på et spil, hvis færdighederne er gode nok til dette. Væsentligt er her, at øvelsen skal kunne flyde, hvorfor igangsættelsen naturligvis ikke må være for svær. Hvis dette er tilfældet, kan presafstand justeres, eller man kan have chipbolden som en tilføjelse efter spillet eller på siden af spillet (se forslag til øvelser for U13 og U14 i bilag 10). Hos de ældste hold er chip i stedet sat ind i funktionelle øvelser eller i spil, som en af de mulige løsninger (bilag 11).

Forslag 2: så ofte som muligt have mulighed for omstilling med i øvelser

Min analyse af FCN's tabte bolde i forrum og foran presset viste, at spillerne er relativt dårlige til de offensive omstillinger efter opbygningsspillet, selvom man er mange spillere tæt på boldtabet. Generelt set bør man altså arbejde mere med omstillingerne mellem fokusfaser i tilfælde af fejl, og i opbygningsspillet mod et højt pres med spillermarkering, bør man derfor altid have den defensive omstilling med i sit øvelsesdesign. I spil er omstillingsmulighederne naturligvis sikret. I alle mine funktionelle øvelser har jeg tilføjet, at presholdet har mulighed for at score, hvilket det opbyggende hold skal forhindre i tilfælde af et boldtab. De samme greb kan anvendes i rent formelle øvelser, hvor man tilføjer en aktion efter den færdighed, som man træner. Her har jeg eksempelvis taget en simpel chip opvarmningsøvelse og tilføjet en defensive omstilling (bilag 12).

Konklusion

Jeg har i denne opgave ønsket at besvare følgende problemformulering: *Hvordan og med hvilken succes løser FC Barcelona og FC Nordsjællands kvindehold højt pres med spillermarkering?*

Analysen viser, at både FC Barcelona og FC Nordsjællands kvindehold anvender flere lignende strategier for at løse et højt pres med spillermarkering, men at forskelle i teknisk kvalitet, timing og spilintention har væsentlig betydning for succesraten. Begge hold forsøger i høj grad at udnytte de rum, der opstår bag preslinjen – enten gennem lange bolde mod sidste linje eller ved at kombinere sig op i mellemrummet. FC Barcelona har dog markant større succes med at skabe progression i spillet, især fordi deres spillere på sidste linje kan fastholde bolden under pres, og fordi midtbanespillerne hurtigere kommer i støtte, idet de bevæger sig frem, så snart pasningen falder.

FC Nordsjælland lykkes sjældnere med at udnytte det høje pres effektivt, hvilket primært skyldes tekniske fejl, manglende præcision i pasninger samt udfordringer med timing i modløb og støttebevægelser. Når FCN mister bolden, bliver konsekvenserne ofte store, da holdet står højt og ikke formår at udnytte de mange spillere tæt på boldtabet til at etablere et genpres. Samtidig viser analysen, at keepernes pasningsfærdigheder spiller en central rolle for, hvorvidt holdene kan anvende bagrummet som et reelt våben – et område, hvor FCN i højere grad er begrænset end FCB. I forhold til intentionerne med det opbyggende spil fremstår FC Barcelona mere villige til at acceptere midlertidige boldtab for at skabe progression og omstillinger, mens FC Nordsjælland i højere grad prioriterer at bevare boldbesiddelse. Denne forskel afspejler både forskellige klubfilosofier og forskellig spillerkompetence.

Når resultaterne holdes op imod erfaringerne fra mit eget U19-hold, tyder det på, at unge spillere i Danmark kan løse denne type pres relativt godt mod jævnbyrdige modstandere, men at de mangler tilstrækkelig modstand til at blive presset teknisk og taktisk på samme niveau som FC Barcelonas akademispillere. Derfor peger undersøgelsen på, at en mere målrettet eksponering mod fysisk og taktisk stærkere modstandere kan være afgørende for at udvikle de færdigheder, der kræves for at kunne løse højt pres med spillermarkering på internationalt topniveau.

Sammenfattende viser opgaven, at **nøglen til succes mod højt pres med spillermarkering** ligger i en kombination af teknisk kvalitet, hurtig støttebevægelse, god timing i løb og en strategisk anvendelse af både mellemrum og bagrum.